קידוש ה׳ הצפרדעים.

ז 28 : וְשָׁרַץ הַיְאֹר֙ צְפַרְדְּעִ֔ים וְעָל֖וּ וּבָא֑וּ בְּבֵיתֶ֙ךָ֙ וּבַחֲדַ֣ר מִשְׁכָּבְךָ֔ וְעַל־מִטָּתֶ֖ךָ וּבְבֵ֣ית עֲבָדֶ֑יךָ וּבְעַמֶּ֙ךָ֙ וּבְתַנּוּרֶ֔יךָ וּבְמִשְׁאֲרֹתֶ֖יךָ׃

כתוב במסכת פסחים נג/ב : מה היה המניע שחנניה מישאל ועזריה מסרו את עצמם על קידוש ה׳ ונפלו בכבשן האש? (דניאל ג).

נשאו קל וחומר ממכת הצפרדעים שבפרשתנו. אמרו : ומה צפרדעים שאינן מְצֻוּוֹת על קידוש ה׳ וקפצו לתנורים בוערים, אנחנו כבני אדם שמצווים על קידוש ה׳, לא על אחת כמה וכמה שניפול לכבשן האש?!

הקשה ר׳ רבי אריה גינצבורג, בעל ׳שאגת אריה׳ מגדולי הפוסקים כלפני 250 שנה, שהוא קל וחומר מופרך : כי נאמר למשה וְעָלוּ וּבָאוּ הצפרדעים, ואיך מצאו חז״ל שהן מצוות גם על קידוש ה׳?

אמר לו הגאון מווילנה שהיה אז ילד כבן שבע שנים : הצפרדעים באמת נכנסו לתנורים על קידוש ה׳. איך? הרי חוץ מהתנורים, כתוב שיעלו גם בְּבֵיתֶךָ וּבַחֲדַר מִשְׁכָּבְךָ וְעַל מִטָּתֶךָ ... בְּמִשְׁאֲרֹתֶיךָ. (המִשְׁאֶרֶת היא כלי ללישת בצק).

אחת הייתה יכולה לומר לחברתה שתלך אל החדרים והמיטות, והיא תיכנס לתנור. אלה הצפרדעים שקידשו את ה׳, והנה עכשיו הקל וחומר עולה יפה.

(אגב, היה כאן קידוש ה׳ כפול ומכופל : הצפרדע באופן טבעי מתרחקת מהאש כי מקום מחייתו הוא דווקא במים!).

אורו עיני בעל שאגת אריה שנישק את הילד הפלא!